

روایت مدیریت بحران
توسط بهورز روستای زلزله زده «کوییک»

روزی که زمین و آسمان لرزید

عظیم آزادی وشکوفه نوروزی بهورزان خانه بهداشت کوییک حسن
شهرستان زلزله زده سرپل ذهاب دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

زلزله آبان ۱۳۹۶: زمین لرزید، قلبم لرزید، استانم لرزید. اما لرزش این بار، بر اثر بمباران و غرش هواپیما و توپخانه نبود، آشنای ۸ ساله ما، یعنی: جنگ نبود! این بار صدای هولناک لرزش رعب آور زمین بود که در ۸ ثانیه هست و نیست مردم را در هم پیچید و ۳۰ سال ما را به عقب برگرداند! زندگی ما مرز نشینان، درست مثل بازی مار و پله است.

زمان شروع حادثه

صدای شیون و واویلای ساکنان روستای ۲۰۰ خانواری
مواجه شدیم.

گرد و خاک و دود غلیظ و پس لرزه‌های پی در پی رعب
و وحشت را دو چندان کرده بود. گریه و شیون یکی
از همسایه‌ها، ما را به طرف منزلش کشاند و آنجا که با
جنازه تکه تکه شده پسر ۱۱ ساله‌اش، به نام آرمین
محمدی مواجه شدیم!

بقیه اعضای خانواده را از زیر آوار خارج کردیم و برای
حفظ روحیه آن‌ها، تلاش کردیم، خونسردی خود را
حفظ کنیم. اجساد را به کمک چند نفر، از زیر آهن پاره‌ها

من و همسرم هر دو بهورز خانه بهداشت «کوییک»
هستیم، همراه سه فرزندمان در خانه بودیم که زلزله
ناگهان، در و پنجره‌ها و دیوارها را به رقص آورد.

بچه‌ها را دور خودمان جمع کردیم، اما ۲۵ دقیقه بعد، با
لرزشی مواجه شدیم که تاکنون نه تجربه کرده بودیم و نه
هرگز به تصورمان می‌آمد.

لرزش ۷/۳ ریشتری در چشم برهم زدنی، روستاها را
به تلی از خاک تبدیل کرد. پسر بزرگم از ناحیه صورت و
ران پا مصدوم شد. برق و تلفن قطع شدند.

از روی دیوار فرو ریخته حیاط خانه، بیرون رفتیم و با

- پلاک‌بندی با نام فوت شدگان هم، ثبت و تنظیم شد.
- * با توجه به درک و احساس خطر شیوع انواع بیماری‌ها، ناشی از لاشه حیوانات تلف شده، با تهیه پنج دستگاه لودر و کمپرسی و حفر گودال در محل مناسب و با نظارت کامل خود و حضور دهیاران تمام حیوانات تلف شده نیز تا شب به روش بهداشتی دفن شدند.
- * هماهنگی و مشارکت درون بخشی میان تمامی اعضای شورا و دهیار و افراد دارای نفوذ روستاها و تشکیل جلسات شبانه در پایان هر روز
- * هماهنگی و مشارکت برون بخشی با تمام ادارات و تیم‌های اعزامی به منطقه و هدایت آنان
- * مراقبت از همه زنان باردار در روز سوم و تمام کودکان زیر یک سال
- * آموزش مستمر بهداشت فردی و عمومی به اهالی روستاهای تحت پوشش
- * گزارش دهی روزانه تمامی فعالیت‌ها و درخواست کمبودها
- * مصاحبه با شبکه‌های مختلف تلویزیونی، گزارش به رسانه و روزنامه‌ها
- * ملاقات با مسؤولان بازدید کننده از منطقه

مشکلات بعد از زلزله

خرابی و تخریب خانه بهداشت، نبود فضای کافی برای ارایه خدمات روتین، نبود امکانات کافی و ضروری دفع غیربهداشتی فاضلاب روستاها و خرابی کلیه توالت‌ها و شبکه فاضلاب، شکستگی تمام لوله‌های آب شرب، بیمارها و مشکلات پوستی ناشی از آلودگی محیط و گرد و غبار، دفع نخاله‌های ساختمانی اطراف روستا و تهدید بیماری سالک و مالاریا و مشکلات بهورزان به عنوان کسانی که خود آسیب دیده و زلزله زده بودند؛ اما بر حسب وظیفه، خدمت رسانی به جمعیت تحت پوشش خود را اولویت اول می‌دانستند.

پیام بهورزان زلزله زده کرمانشاه به مسؤولان

با توجه به تجربه کافی، اشراف به علم روز و اطلاعات آنلاین بهورزان و توان کافی این قشر در مدیریت، کنترل و نظارت همه جانبه، لازم است از تجارب آنان در بحران‌ها استفاده شود تا غافلگیری را به حداقل رسانده و مشکلی مضاعف بر حوادث و بحران‌ها نیفزاییم.

و سنگ و کلوخ منازل خارج کردیم. با توجه به تجربه عملی حضور در جبهه‌های جنگ تحمیلی و آموزش‌های ۲۵ سال بهورزی، اقدام‌های اولیه را برای نجات بقیه افراد، آغاز کردیم. شب زلزله، ۲۱/۸/۹۶ تا صبح، جسد بی‌جان ۱۰۵ نفر جمعیت تحت پوشش خانه بهداشت «کوییک» را از زیر خاک بیرون آوردیم. ۳۷۵ مصدوم را با کمترین امکانات محلی و ماشین‌های شخصی با توجه به شدت بحران در شهر سرپل ذهاب به بیمارستان انتقال دادیم. از ساعت ۷ بامداد روز بعد، اقدام‌های موقعیت اضطرار، انجام شد. این در حالی بود که من و همسرم داغدار از دست دادن ۲۷ نفر، از اعضای خانواده و فامیل‌های خود بودیم. حادثه دلخراش‌تر از آن است که من با این بضاعت اندک، بتوانم وصف‌اش کنم، اما باید بنویسم، تا شاید درسی برای دیگر همسنگران عزیزم و پیامی برای مسؤولان دلسوز نظام بهداشتی کشور باشد، تا بدانند سرمایه‌های گرانبهایی بنام بهورز دارند که مایه افتخار بوده و روزهای سخت همچنان در خدمت و در کنار مردم شان هستند.

تجارب من و سایر همکارانم در این واقعه دلخراش

- * نجات و خارج کردن مصدومان و جان باختگان از زیر آوار، با کمک مردم و در نهایت رعایت ایمنی و شرایط بهداشتی با توجه به شرایط
- * انتقال بازماندگان، اعم از زنان و کودکان و سالمندان به مناطق امن و دور از ریزش آوار
- * آموزش و تأکید بر حفظ خونسری و القای آن به مردم
- * شناخت نقاط بحرانی و خطر ساز و ثبت همه اقدام‌ها و اولویت‌بندی گروه‌های آسیب‌پذیر در دفتر مخصوص
- * حضور فعال و مستمر در کنار مردم برای حفظ روحیه آنان
- * دفن جان باختگان از صبح روز ۲۱/۱۱/۹۶ تا غروب، توسط یک بیل مکانیکی به علت قرار گرفتن در موقعیت اضطرار
- * قبرهای خانودگی ۵ تا ۸ نفره حفر شد و اعضای فوت شده از یک خانواده، با رضایت بستگان و بازماندگان، با همان لباس و بدون غسل و کفن، به صورت شرعی، روبه قبله دفن شدند.
- * بعد از انجام مراسم، نماز میت، با حضور تیم پزشکی قانونی و رییس پاسگاه، خوانده شد. همچنین جدول